

Твердопаливні котли як противага газовій залежності

Були часи, коли місцеві керівники рапортували вищому керівництву про успіхи в газифікації промислових і соціальних об'єктів. Нині, навпаки, їм потрібно звітувати про зменшення споживання газу і заміщення його іншими видами палива. До того ж відповідальність за досягнуті результати тільки зростає, адже найбільші загрози енергетичній безпеці нашої держави зумовлені передовсім газовою залежністю від сусідньої країни – монопольного постачальника цього енергоносія. Про необхідність подолання такої залежності розмови ведуть з кінця минулого століття. Розробляють відповідні концепції і програми. Проте залежність залишається. Певно, результати в цій сфері були б значно кращими, якби високопосадовці замість паперових не завжди реалістичних планів забезпечили реальну підтримку тим виробникам, які насправді роблять практичний внесок у забезпечення енергетичної незалежності. Навіть невелике підприємство може зробити чимало. У цьому ми переконалися на Коростенському заводі теплотехнічного обладнання.

21

Цей завод розташований у передмісті, вже на землях Коростенського району. Межі між містом і районом ми не бачили, але відразу відчували – після гладенького асфальту машину почало кидати на вибоях...

ТОВ «Коростенський завод теплотехнічного обладнання» розмістився на місці збанкрутілого тваринницького господарства. Для виробництва використано вцілілі будівлі й тимчасові споруди з легких конструкцій. Наразі територія підприємства схожа на будівельний майданчик. Доводиться водночас займатися і виробництвом, і ремонтом старих приміщень, і будівництвом нових.

Як розповів директор заводу, депутат Коростенської міськради Олег Сергійович ГОЛОВІЙЧУК, задум організувати виробництво твердопаливних котлів виник у

нього 2006-го. Його передбачення, що проблеми з поставками російського газу тільки загостряться, цілком підтвердилося. Інженер-механік за фахом, він сам проектує моделі надійних та економічних котлів, коефіцієнт корисної дії яких становить 88% (за умови доукомплектації утилізатором – 92%), термін експлуатації – 20 років. Нині на молодому підприємстві працюють 112 осіб, середній вік яких становить 28 років.

– Девіз нашого підприємства: «Ваша енергонезалежність назавжди», – говорить Олег Сергійович. – І ми робимо все від нас залежне для того, аби кожен дім, кожна будівля в нашій країні були надійно забезпечені дешевим теплом.

Ми оглянули зразки продукції заводу. Діапазон застосування котлів якнайширший – від невеличкого житлового будинку чи дитячого садка до великої лікарні, готельного комплексу або потужного виробничого об'єкта. Паливом можуть служити пелети, торф, вугілля, відходи сільгосппродукції, інші тверді енергоносії. Завдяки за-

стосуванню так званого ступеневого горіння мінімізуються викиди в атмосферу. До речі, ми не побачили й натяку на дим над жодним котлом, котрі опалюють сам завод.

Завод також виготовляє велику кількість блочно-модульних котельнь, де є все для автономного функціонування: окрім енергетичного обладнання і приладів, у них облаштовано місце для відпочинку оператора й санвузли. Котельні зручні для транспортування – упродовж однієї доби її доставляють у будь-яке місце України. А для монтажу потрібно не більше двох годин, бо немає потреби у капітальному фундаменті. Така мобільність, як пояснив Олег Сергійович, усуває проблему землевідведення, до того ж у разі непередбачених ускладнень власник котельні може перевезти її на інше місце.

– Якби такі котельні були в країні раніше, то не сталося б усім відомої зимової трагедії в Алчевську, – констатував Олег Головійчук.

Нинішня ситуація на Донбасі переконує, що такі мобільні й автономні джерела теплової енергії незамінні в містах та інших населених пунктах, які постраждали внаслідок бойових дій. За ініціативою Олега Сергійовича громада Коростеня організувала масштабну допомогу Слов'янську. Агітувати коростенців не довелося, бо вони добре пам'ятають, що таке велика біда, адже 29 років тому вся країна допомагала Коростеню в подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи. Минулої осені завод подарував мешканцям Слов'янська

У робочому колективі складального цеху

котельню потужністю 400 кВт, за допомогою якої нині одночасно обігрівають і дитячий садок, і будинок культури. Нині Слов'янську постійно надають допомогу, зокрема промислові твердопаливні котли та матеріали для відновлення життєдіяльності міста.

Перехід з блакитного палива на тверде дає значний економічний ефект. Наприклад, столична лікарня імені Павлова (найбільший об'єкт у Києві, що застосовує альтернативне паливо), де минулого року встановили таку котельню і використовують пелети, щомісяця заощадує мільйон гривень державній скарбниці. Олег Сергійович вважає пелети, що виготовляють з відходів, найзручнішим і вигідним видом палива, до того ж деревина та відходи сільгосппризначення – це відновлювальний ресурс і їх чимало в кожному регіоні України. Він також пропонує цікаву ідею – використовувати для виробництва пелетів або паливної тріски чагарники, які ростуть уздовж доріг. До речі, згідно з нормами безпеки руху узбіччя на десять метрів від дороги взагалі мають бути звільнені від лісових насаджень. Вже сьогодні ця тріска для власних котлів виготовляється безпосередньо на заводі, що повністю забезпечує його енергонезалежність.

Нині Коростенський завод теплотехнічного обладнання постачає продукцію в усі регіони України і попри свій п'ятирічний вік вже посів провідні позиції на вітчизняному ринку. Утім, директор вважає, що за сприятливих умов можна було досягти кращих результатів. Та умови сприятливими назвати важко. Чомусь теплотехнічне обладнання, яке можна виготовити в Україні (дешевше і не гіршої якості), і далі везуть із-за кордону. Виходить так, що міжнародна фінансова допомога йде на підтримку зарубіжного виробника. До речі, завод відповідає міжнародному стандарту ISO 9001.

У 2012 році (тоді підприємство перемогло в номінації «Найкраще підприємство року» в Житомирській області й про нього написав «Податковий вісник») відбулася спроба рейдерського захоплення заводу. Відбилися тільки в квітні 2014-го. Щоправда, дякує директор не державним органам, а своєму колективу, який продемонстрував згуртованість і стійкість, та міському голові Коростеня Володимирі Москаленку, котрий єдиний з області допомагав, чим міг.

На жаль, на районному рівні конструктиву менше. З гіркою згадує Олег Сергійович багатомісячну епопею з оформленням зміни цільового призначення земель-

ної ділянки, що й досі триває. Він взяв занедбаний шматок землі, на якому можна було без декорацій знімати фільм про повоєнну розруху, розгорнув вискоєфективне виробництво, створив нові робочі місця з найвищим у районі рівнем заробітної плати, справно сплачує всі податки. То що заважає завершити оформлення нехитрої паперової справи?

Один мудрий і впливовий керівник підприємства висловив таку думку: коли приходять інвестор, місцеву владу має турбувати лише два питання – скільки робочих місць він створює і яку платитиме заробітну плату. До цього можна додати питання екологічної безпеки виробництва. І тоді постане можливість зменшити соціальне напруження (є робота для людей), йтимуть надходження до бюджету (податки), розвиватиметься територія. Якщо хтось хоче отримати якнайбільше вигоди й відразу – не матиме нічого, бо власник капіталу обійде його десятою дорогою...

– Я часто подорожую за кордоном з метою не тільки розвитку підприємницької діяльності, а й отримання європейського досвіду роботи місцевих громад та вивчення їх ролі в розбудові суспільства, – ділиться своїм баченням суспільно-політичних реформ у державі Олег Сергійович. – Можна лише по-

Меморіал, відкритий до 70-річчя визволення Коростеня

Пам'ятник винахіднику велосипеда

Вхід до підшефної школи № 2

задрити тому, наскільки у них високий рівень охорони здоров'я й освіти. Я постійно шукаю першоджерело цих досягнень. Коли спілкувався з чиновниками з Польщі, Німеччини, Латвії, зрозумів головне — у них немає дублювання різних інститутів влади, що притаманне Україні й нашим північним сусідам. Тому і немає в Європі тоталітарних держав. Йдеться про райдержадміністрації та облдержадміністрації, що дублюють вибрані народом місцеві ради. Навіщо, наприклад, необгрунтоване скорочення штату бюджетників (фахівців своєї справи) — вчителів та медиків. Питання насправді вирішується просто — кожна громада області, селища або міста сама може визначити кількість робочих місць у бюджетних структурах, які здатен утримати місцевий бюджет. А чиновники вищого рангу райдержадміністрації, облдержадміністрації, призначені зі столиці, тільки і потрібні, щоб на чергових виборах забезпечувати електорат президенту. Не територіальні громади мають звітувати Президенту через голів райдержадміністрації, а Президент має бути підзвітним перед народом, котрий його обрав. Не таємниця, що мешканці прилеглої до райцентру сільської території працюють переважно у районі та звертаються за допомогою в районні органи самоврядування. Тому місцева рада з відповідним апаратом має бути єдиною в районі. Саме так відбувається у країнах Європи. По-перше, це зменшує податковий тягар на місцеву економіку, по-друге — забезпечує всебічний контроль громади за дотриманням прав людини та законності на місцях. І, що особливо важливо, переконує інвесторів у тому, що їхня діяльність не залежатиме від свавілля призначених зі столиці функціонерів. Такі широкі повноваження мають місцеві ради в Європі. Можливо, колись дочекаємося схожих змін в Україні.

Директор заводу пишається своїм колективом. За словами Олега Сергієвича, без його підтримки не

зміг би досягти таких результатів, адже тримають економіку держави та створюють усі блага насамперед робітничі руки.

Певно, в Коростені поділяють таку думку, бо зміни на краще, яких в останні роки в місті чимало, відбулися завдяки підприємцям. Загалом бізнес у місті з повним правом можна назвати соціально відповідальним. І наш співрозмовник є одним із його яскравих представників. Зізнається, нам ще не доводилося зустрічати директора, який з таким захопленням розповідав би не тільки про своє виробництво, а й про громадські справи, допомогу підшефним закладам, про участь в упорядкуванні історичних і культурних об'єктів міста.

Міськрада давно пропонує, щоб Південно-Західна залізниця передала на баланс міста плавальний басейн, який не функціонує вже десять років. Головіччук та інші підприємці готові його відремонтувати і відкрити на радість коростенцям, зокрема й залізничникам.

— Думаю, що ніде більше немає такого досвіду залучення підприємств до благоустрою міста, — каже Олег Сергієвич. — Щороку відкриваємо нові пам'ятники, облаштовуємо й оздоблюємо місця відпочинку, і все це — без додаткового навантаження на міський бюджет, а винятково силами і коштами підприємств. Не так давно Рада директорів вирішила разом відремонтувати нашу лікарню, якій виповнилося сто років. Практично всі підприємства залучилися до цієї доброї справи і навіть змагалися, хто краще відремонтує та впорядкує свою ділянку будівель чи палату.

Наш співрозмовник із задоволенням продемонстрував, як неспівізно змінилися подвір'я однієї з його підшефних шкіл. Колись захаращений куток оминали, а те-

пер це примітна місцева пам'ятка. Тут облаштовано сучасний спортивний майданчик з поліуретановим покриттям й встановлено пам'ятний знак на честь винахідника велосипеда. До речі, він побудований над руїнами входу в бомбосховище, яке з відомих причин наразі не підлягає ліквідації. Тепер це місце називають пам'ятником миру. Зроблено все за мотивами дитячих малюнків, автори найкращих чотирьох робіт отримали, мабуть, першу в своєму житті авторську винагороду — велосипед.

Мешканці міста, а особливо ветерани, вдячні колективу заводу й за будівництво меморіалу на честь 70-річчя визволення Коростеня від нацистських загарбників.

— Я відчуваю незрівнянне задоволення тоді, коли вдається зробити щось цікаве та нове для міста, для громади, — пояснив свою активність у громадській діяльності Олег Сергієвич.

А самі городяни, маючи таких славетних земляків, як Володимир Великий, князь Мал, багатир Добриня Микитич, гетьман Іван Вигоський, не забули «пом'янути незлим тихим словом» Великого Кобзаря, на честь якого (до 200-річчя від дня народження) біля центрального будинку культури було відкрито вже другий пам'ятник.

Досвід територіальної громади Коростеня переконує, що визначальним для долі міста є не вплив зовнішніх чинників, а воля і прагнення самих мешканців. Головне, має бути чесна й ефективна влада і соціально відповідальний бізнес. А вони не можуть один без одного: влада не здатна діяти ефективно без економічного ресурсу, а цивілізований бізнес не з'явиться там, де немає чесної влади... Стародавньому Коростеню пощастило, що в нього є і те, і те.